

شناسایی مقاطع حادثه خیز محور هراز بر اساس اطلاعات خام تصادفات

غلامعلی بهزادی^۱، مریم عالی نژاد^{۲*}

۱- استادیار دانشکده عمران، دانشگاه شمال، andisheh_khazar@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی حمل و نقل دانشگاه شمال، aulinejad.maryam@yahoo.com

چکیده

تصادفات و پیامدها و هزینه های ناشی از آن همواره به عنوان یکی از دغدغه های اصلی کارشناسان و مهندسان ایمنی راه ها خصوصا در جاده های برون شهری مطرح بوده و این امر زمینه ی اقدامات بسیاری در جهت حل مشکلات مربوط به ایمنی راه ها را فراهم آورده است. شناسایی و اولویت بندی مقاطع حادثه خیز راه ها که به منظور حصول نتیجه ی مطلوب در کوتاهترین زمان و با کمترین هزینه صورت می پذیرد، نخستین گام در جهت کاهش شمار تلفات و هزینه های ناشی از تصادفات می باشد. تعیین مقاطع حادثه خیز در هر محور مستلزم دستیابی به آمار تصادفات و خصوصا محل دقیق وقوع تصادف در آن محور می باشد. به همین منظور در این پژوهش با استفاده از داده های خام تصادفات پلیس، برگرفته از فرم کام تصادفات و با بهره گیری از تعدادی از روشهای مرسوم، مقاطع حادثه خیز محور هراز شناسایی شده است. همچنین در این تحقیق ضرایب وزنی جدید بر اساس شدت تصادفات رخ داده در کشورمان تعریف گردیده است. نتایج حاصل نشان می دهند با توجه به شرایط محور مورد مطالعه، استفاده از معیار ترکیبی شدت-نرخ نتیجه بهتری را در شناسایی مقاطع بحرانی به دست می دهد.

واژه های کلیدی: تصادفات، فرم کام، مقاطع حادثه خیز، معیار شدت-نرخ

۱- مقدمه

گسترش زندگی ماشینی و رشد روزافزون ترافیک در شهرها و جاده ها در نیم قرن اخیر، بر تعداد و شدت تصادفات ترافیکی افزوده و ضایعات جانی و مالی ناشی از این تصادفات بار سنگینی بر جامعه بشری تحمیل می کند [۱]. هزینه های ناشی از تصادفات ترافیکی در جهان روز به روز در حال افزایش می باشد، این هزینه ها شامل هزینه های فوت، جرح و خسارت مالی به وسایل نقلیه از یک سو و هدر رفتن انرژی و نیروی کار در جامعه و پیامدهای روانی و اقتصادی ناشی از تلفات و معلولیت های تصادفات از سویی دیگر می باشد [۲]. طبق آمارهای منتشر شده از سوی سازمان بهداشت جهانی، سالانه حدود ۱/۲ میلیون نفر (معادل ۳۲۴۲ نفر در هر روز) در سراسر جهان بر اثر تصادفات ترافیکی جان خود را از دست داده و بین ۲۰ تا ۵۰ هزار نفر در روز دچار آسیبهای مختلف می گردند [۳]. آمار متوفیات ناشی از تصادفات در ایران نیز قابل توجه است. بر طبق آخرین آمار، تصادفات مهمترین علت معلولیت در کشور اعلام شده است. بر اساس اعلام گزارش پزشکی قانونی کشور از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۹ تعداد ۲۵۸ هزار و ۲۹۹ نفر در تصادفات جاده ای ایران کشته و ۲ میلیون و ۵۳۸ هزار نفر مجروح شده اند [۴]. با توجه به این نکته که ۸۰٪ ترافیک کشور و ۷۵٪ تصادفات بر روی ۲۰٪ از جاده های بین شهری و بین استانی رخ می دهد تحقیق و